

ABONAMENT:

pentru
Austro-Ungaria:
Pe an cor. 5.—
Pe 1/2 an c. 2.50
pentru
România și Străinătate
Pe an cor. 10.—
Un nr. 10 IIII. —

OLTEANUL

FOAIE SĂPTĂMĂNALĂ, SOCIALĂ, CULTURALĂ ȘI ECONOMICĂ.

INSERTIUNI

se primesc cu
prețuri reduse.

Scrisori nefran-
cate se refuză.

Manuscripte nu
se înapoiază.

Director: DR. IOAN ȘENCHEA.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Făgăraș, strada Csáky Nr. 3.

EDITOR-PROPRIETAR:
CONSTANTIN POPP.

Ce așteaptă poporul dela conducătorii săi?

Merelu se trâmbiță în lumea largă, că cu spoiala de cultură, ce-o avem azi mâne suntem șterși din lista celor vii; că așa nu mai merge, dacă vrem să ajungem vremea aceea de mărire pe care ni-au prorocit-o cei mai învățați fii ai neamului nostru.

Astfel de vorbe se aud în toate părțile, când dăm de ceva belea, de vreun năcaz mare. N'avem cuvinte ca să înfierăm slaba purtare a vreunui alegător, cu deosebire dacă e țaran, care se dă și el pe partea celui mai tare, îl împodobim cu vorbele cele mai urâte, ce ne vin la gură, dar aceasta o facem numai pe un moment, până ne trece năcazul, după aceea ne împăcăm cu soarta și tăcem tăcerea peștelui. Căci, sărmana vreme toate le uită, iar asemenea ei uităm și noi de nemernicia cutărui român și nu după mult timp iar suntem frați de cruce, ne îmbrățișăm și ne facem mendrele laolaltă.

Nime însă nu se gândește la aceea, ca după ce a pățit ceva rușine, sau a suferit ceva înfrângere, să-și dea silința, ca sau să șteargă pata aceea neagră sau cel puțin să se ieie măsurile de lipsă, ca pe viitor să nu mai pățească o astfel de rușine. La astfel de lucruri, nime nu se gândește, ci fiecare își vede de ale sale treburi. Prin aceasta însă nu vreau să zic, că e mai bine să ne tânguim și văetăm într'una, decât să ne vedem de lucrurile noastre, nu, fără numai atâta zic, că e de osândit acel român, care când dă de belea strigă ca din gnra șarpelui, iar după aceea se domolește foarte ușor și nu-și mai bate de loc capul, ca măcar pe viitor să scape de o astfel de rușine.

Astfel stau lucrurile și în ținutul nostru. Când suntem în pragul unei primejdii mari strigăm din toate puterile, că „să uu ne lăsăm”, și să punem umăr la umăr”, și „să ducem la isbândă streagul neamului nostru”. Ne trezim numai cu câteva clipe înainte de ora nenorocită și atunci sunete răgușite „de-a ne feri de păcatul lui Iuda” și „de a nu lăsa pe Christos singur”, iasă din pieptul fiecărui purtător al penei, sau glăsuește cutare vorbitor priceput. Înainte de ceasul

nefericit toți ne lasă cu limbă de moarte, că să nu ne vindem neamul, dar după deslănțuirea furtunei, și după ce ne-am ales cu câteva răni adânci în sufletele noastre, nime nu ne mai are grija, toți îndemnătorii însuflețiți, cari și viața și-o jefesc „pe altarul neamului”, toți deiarândul se împrăstie, care încătrău, ca făina orbilor.

Vreți pilde pentru întărirea celor spuse? Nu trebuie să ne ostenim atâta, căci slavă Tatălui căresc, pentru oglindirea stărilor slabe dela noi avem destule exemple la noi acasă. Acolo sunt alegerile din 4 Noemvrie, cu prilejul cărora s'a făcut multă zarvă cu câteva zile înainte și după momentul critic, iar după aceea s'au dat toate uitării și astăzi, mulțămim acelei însușiri alese a românului de a se împăca cu soarta, suntem iar în ogașa cea veche, ne trândăvim și lenevim tot ca mai înainte.

Ba poate ne-am afundat cevaș mai tare în nomol.

Ostașul brav și conștiu de puterea lui acela nu se lasă bătut cu una cu două, ba dinpotriva, cu cât dușmanul se luptă mai cu înverșunare, cu atât îi crește și lui mai mult curajul, la noi să petrece tocmai întors lucrul acesta, ne îmbărbătam, când inamicul e slab și neputincios, iar când acesta se aruncă cu furie asupra noastră, și vrea să ne înghită, așa zicând de vii, atunci ne părăses toate puterile; simțim că ni se înmoaie picioarele, și ca niște slugi plecate, ne plecăm și noi sub puterea vrășmașului. Oare nu suntem și noi niște slugi nu numai plecate, fără și lingușitoare, când după înfrângerea desăvârșită din 4 Noemvrie stăm cu mâinile în sân. Am ajuns să rădă de noi și să ne dea de gol o mână de oameni dela Tulgheș cari pe lângă toată ceata numărăoasă a săcuilor și-au ales pe omul lor, iar noi un ținut întreg românesc înu ne-am putut alege cu puterile noastre un singur om. N'am fost harnici de a încunjura rușinea și nu suntem în stare să facem nimic nici după ce-am primit cea mai grăitoare învățătură, că a trecut vremea vorbelor largi și umflate deasemenea și oftărilor zădarnice, și a sosit timpul unei munci în-

Convocare.

Adunarea generală extraordinară a comitatului Făgăraș fiind convocată pe 22 Decembrie st. n. a. c. On. membrii ai clubului comitatenz român sunt rugați a lua parte la consfătuirea ce va avea loc **Duminecă seara în 21 Dec.** la 7 oare seara în sala dela grădina »Mexico«.

Făgăraș, 12 Decembrie 1913.

Dr. Ioan Șenchea   **Matei C. Jiga**
prezident.   secretar.

cordate pe toate terenele și pentru toți oamenii, nu numai pentru pungați proprie și înmulțirea singur a averii tale.

Ce-ar trebui să se facă măcar după alegeri? Ar trebui deșteptat și luminat poporul asupra drepturilor și datorințelor ce le are. Ar trebui dat cu tovarășii și însoțirile de tot felul, mai ales cu tovarășia cărții care-i deschide omului ochii să vadă, ce înfiorătoare faptă e neîmplinirea tuturor datorințelor, ce le ai față de tine, de ai tăi, și față de neamul tău. Astfel de lucru am așteptat să se facă după alegeri, dar nime nu se află între noi, care fie din îndemnul propriu, fie în urma unei datorințe, ce o are ca fruntaș sau conducător al vreunui așezământ, să se îndeletnicească cu împlinirea unei datorințe așa de foloșitoare pentru popor. De aceea nu-i mirare, că poporul dela sate, și azi nici cei dela oraș, nu-și cunoaște pe adevărații păstori și nu ascultă glasul lor.

Așa dară ce așteaptă poporul dela conducătorii săi fie aceia la sate, fie la orașe? Așteptă să-i lumineze, se le arete căile și mijloacele, ce le-ar mai putea ușura și lor traiul de nesuferit. Așteptă să fie dedați și ei cu însoțirile de consum, cooperative, asigurarea vitelor, ca să-și prețuească mai bine avutul ce-l au.

Așteptă să-i vadă pe domni, cuprinzându-se și cu nevoile lor trupești și sufletești, iar nu numai cu pungulița lor propproprie.

Să se țină aminte, că adevăratul conducător sau păstor, sufletul își pune pentru oile sale.

Unde e păstorul sau conducătorul care măcar o parte din vieață să și-o pună pentru deșteptarea, lumina-rea și cultivarea poporului.

Unul dela sate.

CONGRESUL femeilor ortodoxe române din România.

Femeile române ortodoxe din regatul României, și-au ținut congresul din anul acesta în a doua capitală a Țării Românești, în frumosul și istoricul Iași, unde Cuza Vodă a proclamat unirea celor două țări surori: Moldova și Muntenia.

Serbările au fost înălțătoare de inimi și întăritoare de credință strămoșească.

Tot ce libera Românie are mai bun și mai prețios a fost cu demnitate reprezentat la acel grandios congres. Guvern, metropoliți, episcopi, armată, întreaga societate înaltă și toate clasele sociale ale României și-au luat partea de leu la frumoasa serbare națională ortodoxă; stăpâniți cu toți de un singur simț și cuget: apărarea și întărirea credinței strămoșești. Escelența Sa, Inalt Prea Sfințitul Arhiepiscop și Metropolit al Românilor ortodoxi din Transilvania și Ungaria, a trimis la congres ca reprezentanți ai Săi și al clerului său pe dl protopop al Făgărașului Nicolae Borzea și pe dl protopop din Alba-Iulia Ioan Teculescu, cari și-au îndeplinit chemarea cu toată demnitatea, făcând cinste clerului lor, — a cărui vază au ridicat-o în fața fraților de dincolo.

Au mai luat parte și mulți alți preoți și dne preotese române ortodoxe. Amintim aici pe dl părinte Iosif Comanescu din Codlea, pe părințele Ioan Popița din Comana de jos și păr. Nanu din Râșnov, ș. a.

„La Corrispondenza Rumena”.

Mai bine de opt luni a început să apară în Parma (Italia) o foaie, a cărei apariție a fost salutată și de presa noastră românească cu o însuflețire, care acum se vedește, că a fost numai o însuflețire ușoară, spontană. Și împrejurarea asta o spun fără de nici un încunjur. Singur numai „Gazeta Transilvanie” a fost aceea, care a urmărit-o cu simpatie și a avut întotdeauna cuvinte elogioase la adresa ei.

E vorba de „Corrispondenza Rumena”, a cărei titlu încă spune, că e o „corespondență românească”, un „buletin român”, care însă nu-și atribuie și-eși atributul de buletin român oficios, sau semioficios.

În ziua de azi presa e o forță egală cu forța brachială a armelor. Presa e o mare putere și precum scria un oare-care Ruggero del Monte, mai zilele trecute în revista italiană „La Ricerzone” din Triest, „presa în ziua de azi e un stat în stat”. Astăzi fie-care neam își are zierele sale, cari apar și în limbi streine de limba neamului lor, pentru a face cunoscut lumii mari progresele sale culturale, economice, dar și suferințele ce le îndură sub jugul unei dominațiuni streine, înghenunchind sub loviturile cnutului păgân!! Aceste ziare servesc intereselor neamului respectiv și li câștigă acelei națiuni locul de onoare, pe care îl merită.

Gintea noastră latină e încă puternică și azi. Dar n'a fost până acum între noi o

legătură mai intimă de prietenie, în urma cărei legături să se poată zice cu drept cuvânt, că suntem frați. Presa duce aici un rol de uriaș. Ea cimentează și cristalizează raporturile acelea de frățietate între diversele popoare. În România noi avem foi, cari apar în limba franceză, făcând cunoscut fraților noștri Francezi, progresele noastre pe toate terenele vieții publice. Fie-care partid politic aproape își are organul său francez, numit oficios, sau semi-oficios. N'aveam însă un organ, care să apară în limba italiană, făcând cunoscut fraților noștri Italiani, toate mișcările culturale a Românilor de pretutindenea, dar mai mult suferințele alor cinci milioane și mai bine de Români cari stăm sub o stăpânire străină. Italianii ne sunt frații noștri cei mai de aproape. Era momentul suprem ca să apară aceasta foaie. Un om cu un zel adevărat apostolic, dl Roberto Fava a luat conducerea acestei foi și în 5 April a scos numărul prim din „La Corrispondenza Rumena”. Foaia a fost salutată cu căldură atât de presa română, cât și de presa italiană și franceză. Era și timpul suprem, ca să apară. Stătea în creșterea locului, când vedeai în ce culori ne prezintă pe noi presa franceză pariziană, mai ales cu ivirea primului rebel bulgar. Îți venea a crede, că e o presă mercenară care își uită cu totul de legăturile de neam care ne unesc laolaltă. Presa italiană ne urmărea deasemenea numai cu o privire rece. O atenție deosebită ni s'a dat și nouă Românilor în presa italiană, când cu vizita ce a făcut-o principele Carol la regele Vittorio Emanuele a Italiei. Intreagă presa vorbea tot de legăturile noastre de frățietate, de descendența noastră dela poporul roman. Clasa mai de jos italiană cu ocazia vizitei principelui Carol, vorbea pe șoptite chiar și de o înrudire dinastică. Am cetit un articol apărut într'unul din ziarul „Corriere della Sera” cel mai mare ziar italian, care apare în Milano. Avea cuvinte pline de elogii la adresa principelui Carol și a poporului român. Am cetit un alt articol scris de escelentul ziarist italian Vicco de Mantegazza în revista „La Lettura”, care apare ca supliment literar la „Corriere della Sera”. Era plin de elogii la adresa noastră. De aici înainte lucrurile s'au schimbat în spre bine. Și pentru-ca să se cimenteze tot mai mult legăturile de frățietate a început să apară „La Corrispondenza Rumena”. Dl Roberto Fava, un escelent ziarist italian, a luat în mână conducerea ziarului. Dânsul a scris și înainte de aceea nenumărați articoli despre mișcările noastre culturale, despre bărbații mari ai neamului nostru, prin zierele italiene. Astfel a scris în „Gazzetta di Messina e delle Calabrie” și în „La Provincia di Calabria” un înflăcărat articol despre repausatul Dr. Ioan Rațiu, care a purtat o luptă de leu în procesul Memorandului.

Foaia d-lui Roberto Fava însă n'a aflat sprijinul material a publicului nostru românesc, ceea ce numai spre laudă nu ne poate servi. În două rânduri a fost silită să-și sisteze apariția. Mulțumită intervenției d-lor Anton Mocsonyi de Foen, George Pop de Băsești, Ștefan Stoica, general în retragere București, Dr. Teodor Mihali și Dr. Aurel Cosma avocat în Timișoara, cari au concurs cu sume însemnate de bani, foaia a început să apară din nou.

Și ce vor zice la toate acestea frații noștri din Regat?! Oare n'ar fi bine, ca diversele partide politice să se unească laolaltă întru susținerea acestei foi, care servește intereselor nu de partid, ci intereselor întregului neam românesc? E un timp suprem, ca să ne gândim și noi mai altcum. Astăzi, când fie-care neam își reclamă chiar și cu arma drepturile sale, pe cari i le dă firea, ar trebui și noi să sprijinim din răsuputeri presa, care stă în serviciul nostru.

„La Corrispondenza Rumena”, număr de număr face cunoscut fraților italieni, toate progresele noastre culturale, economice, dar și toate suferințele ce-le îndură neamul românesc din Ardeal, Basarabia, Bucovina și Macedonia. Eată ce conține numărul pe care l-am primit în săptămâna asta: *O lege-căpăstru contra presei în Ungaria*, vorbește de noua lege, de presă care acum e pe tapet în Casa Țării noastre. *Români din Bulgaria*, vorbește despre un studiu a ilustrului etnograf profesor german Weigand, despre Români din Bulgaria. *Sandausky* e șeful bandelor bulgare de comitații, cari masacră cu o cruzime de feară sălbatică pe frații noștri macedo-români. *Câți români sunt în Bucovina?* vorbește despre nrul Românilor din Bucovina după recensământul din 1910. *Notițe. Petrolul român în Sârbia. Note bibliografice.*

Precum vedem număr de număr tractează numai chestiuni curat românești. O pot abona și aceia, cari ar voi să învețe italienește, fiindcă e scrisă într-o limbă adevărat populară. Dl Roberto Fava știe perfect românește, deci ori-cine îi poate scrie și românește. Costul pe an 15 franci. Adresa Str. Petrarca 23 Parma. Italia.

Avem deci o sfântă datorință, ca să sprijinim această foaie, care stă în serviciul neamului nostru, luptând contra acelei presei mercenare, susținută de dușmanii noștri care presă ne poregreste, ori de câte ori cearcă ași afla prilej. Să sprijinim presa, care servește intereselor noastre, convinși fiind cu toții, că în ziua de azi *presa e o mare putere, e un adevărat stat în stat!*

Ohaba.

Vaferiu Crișian

Scrisoare din Viena.

Primii fulgi. — Seratele de popici.

(Dela corespondentul nostru).

11 Decembrie 1913.

Lumea de aici, care dedată cu toate surprizele mișună pe strade, e surprinsă de tabloul idilic al ernii. Pân' acum vântul rece, ce suflă cu o urgie sălbatică și acum ne amintea că suntem în Decembrie. Azi: au căzut primi fulgi... Ce frumoasă e cântarea „Stille Nacht, heilige Nacht...” auzită dela drăgălașii băeți de școală; cântecul acesta e pentru ei o bucurie nespuse de mare, căci vine — Kristkindel. A trecut Nikolo, a trecut „Krampus”, pedepsitorul copiilor răi, — am intrat în iarnă.

În timpul ernii Colonia română din loc și-a prescris o serie de serate, așa numitele „serate de popici” unde datorința morală de Român îl indeamnă pe fie-care să meargă.

E o datină frumoasă, veche, care e aici în Viena de mult. În acest an se deosebesc intrucâtva de cele din anul trecut.

Acum fiecare d-șoară are asupra sa o serată, care după bunul ei gust, o va aranja cu puncte variate: disertații, cor, dansuri naționale etc.

Prima din 8 Noembrie o fost începutul. La aceasta s'a spus programa seratei viitoare aranjată de domnișoara Sinclitica Ursuleac.

În 20 Nov. s'a ținut a doua unde programul bine ales, din punctele: cântări, doine executate de cor, conferința dlui Isăceanu, a plăcut mult asistenței. Trebuie să remarc două fraze, 2 propoziții din discursul domnișoarei Ursuleac, cu care și-a deschis serata: „Departate de plăsurile noastre ne producem românește, departate de ai noiștri ducem viață românească”.

Ce frumoasă e viața de aici! Concordia societății românești e solidă în toate chestiile ei, e perfectă în toate manifestațiile ei nobile.

Doamna Gramatovici înfruntând toate greutățile, cari ne aduce vre o lipsă, stă în ajutorul respectivelor domnișoare, angajate cu conducerea seratei, conlucrând astfel la succesul deplin. Ea e — altcum — așa zi: când patroana acestor serate, și aceasta acțiune a ei e o jertfă, ce nu i se va contesta nici când.

Punctul cel mai însemnat al programului II. e conferința și cetirea în dialect moldovenesc din partea dlui Isăceanu, a unei novele moldovenești, scrisă de un autor, care îmi scapă din minte, dar despre care știu, după spusa conferențiarului, că acest autor pân' ce n'a fost însurat a scris, iar după aceea — poate în urma antipatiei ce avea nevastă-sa față de literatură! ori știu ce?! — și-a pus condeiul la o parte. Desul, că n'a mai scris. Novela d-lui Isăceanu, tinăr distins de altcum, de nu mă înșel: moldovean de origine, a produs mult haz.

A treia serată de acum Sâmbătă a fost a d-șoarei Cornelia Cuparescu.

Punctele din program au fost toate: jocuri ardelenesti ca „Lugojana”, „Hățiegana”, „Ardeleana”, „Hora”, „Invărtita din Bănat și de doi”. Domnișoara Cuparescu a depus multă străduință în succesul acestor serate și în înștruirea acestor jocuri, cari au fost jucate foarte drăguț. E drept, că partea cea mai mare a jucătorilor erau Bucovineni! — ei! dar au jucat foarte bine jocurile noastre ardelenesti.

Domnișoarele Vieneze harnice și însuflețite de scopurile nobile naționale au dansat și ele foarte bine jocurile noastre. Ce drăguțe erau în costumele lor de pădurence. Nu pot să nu amintesc dintre d-șoarele de aici pe: Luci și Margareta Popovici, Silvia de Turcu, Ada Ciurcu, Vica Ursuleac, Octavia Voilean și pe dnii Decian, M. Ștefan, Petruc, Prelipcian, Silviu Reus și Dumitru Hohoi.

Ce era mai interesant — erau chioțele! Cât haz au produs acestea și în studenții și asistența străină. Sârbii, Grecii și îndeosebi Italianii o duc cu noi și noi cu ei ca frații. La orice manifestații culturale e, ne cercetează.

E o voie bună la aceste serate unde dansul durează până 'n zori și veselia fericită nu lipsește nici când.

Radu Fodor.

Din cercul Lissei.

Dl. Preot Alegandru Popa din Lisa, ne trimite un răspuns la corespondența publicată în numărul trecut cu privire la alegerea congregațională de acolo.

Spune, că dânsul nu a trecut în tabăra dușmană ci numai a făcut pact cu guvernamentalii, ca să asigureze reușita dsale și să susțină proporția veche. Acest pact l'a luat la cunoștință și dl. Dr. Oct. Vasu, delegatul clubului la alegere.

Pe dl. părinte Iosif Cațaveiu nu l'a văzut nimenea să fi luat parte lucrativă la alegere, — ci toată activitatea sa a constat din faptul că și-a dat votul. Deci acuzele aduse dlui păr. Popa nu sunt îndreptățite.

Fapt e că nici părintele Cațaveiu, nici părintele Popa și nici ceilalți preoți și învățători, — ca și în celelalte cercuri cu prea puțin eescepțiuni, — nu o fost la înălțimea chemării și nu și-au făcut datoria.

Cu aceasta declarăm afacerea de încheiată.

Cum să ferim copii de difterie?

Difteria este o boală atât de vicleană și atât de primejdioasă, cu tot serul ce se injectează, încât nu trebuie să se neglijeze nici o măsură igienică, care ar putea apăra pe copii.

Ce precauțiuni să luăm?

De îndată ce se aude, că în oraș sau în sat un copil e bolnav de difterie, toți părinți să fie atenți. În primul rând, directorii școalelor și internatelor, învățători și învățătoarele au un rol însemnat. Imediat ce zăresc un elev bolnav, să-i examineze gâtul și cât voi vedea în gât pete albe, să l trimeată pe elev acasă, și să previe pe inspectorul sanitar, medicul școalelor, pentru ca acesta să ia măsurile trebuincioase, precum: să desinfecteze școala să izoleze pe bolnav, etc.

Când într'o familie, un copil e atins de difterie, trebuie să trimitem la o rudă sau la prietin pe ceilalți copii din casă. De multeori nu putem recurge la ajutorul rudelor sau al prietinelor. Atunci înzolăm bolnavul într'o odaie, în care nu trebuie să mai între ceilalți copii. Persoanele cari îngrijesc de bolnav vor purta o bluză, care să le acopere de sus până jos. Înainte de a desbrăca bluză și de a intra în celelalte odăi, persoanele acestea își vor spăla bine mâinile cu sublimat, își vor clăti gura cu apă boricată.

Dar dacă toată familia nu dispune de cât de o singură odaie în care toți membrii familiei locuiesc?

Atunci vom așeza patul copilului într'un colț al odăiei. Cu cearșafuri vom face un paravan în jurul patului, ca să izolăm cât e cu putință pe copilul bolnav și pe persoana care îl îngrijește! Dar spunem de la început, că această precauțiune nu e tocmai sigură și bine ar fi, ca în asemenea cazuri, copilul bolnav să fie dus în spital. Aci va găsi o îngrijire medicală, aci doctorii stau la dispoziția bolnavului, aci copilul va găsi aer, lumină, doftorie, hrană. Nu va fi nevoie, să stea într'un colț întunecos al unei odăi sărăcăcioase, iar ceilalți copii din casă nu vor fi expuși să capete această boală grea.

Când există o epidemie de anghină difterică, trebuie să se examineze gâtul co-

piilor sănătoși de două ori pe zi și să li se „antiseptizeze” gâtul, adică să le curețe gura de microbi, punând copiii să tacă gară în toate zilele cu următorul amestec:

Thymol	0,15 ctg.
Acid benzoic	3 gr.
Tera Eucalipt	10 „
Apă	7,90 „

Când într'o casă un copil e atins de anghină difterică tuturor copiilor din acea casă precum și celor cari s'au apopiat de copilul bolnav, trebuie să li se facă câte o injecție slabă de ser antidifteric. Luând aceste măsuri, putem oreșcum feri copiii de anghină difterică. (S⁴).

In atențiunea cetitorilor!

De 2—3 luni de zile n'am mai provocat prin foaie restanțieri renitenți, pentru achitarea abonamentului, fără le-am trimes provocări și conturi. Vedem însă că au rămas fără rezultat. Dacă avem astfel de renitenți, cari ne datoresc o sumă de peste 2500 cor. de unde și cum să putem împlini și noi datorințele ce le avem față de creditorii streini, cari nu așteaptă și nu vreau să țină nici un cont de restanțieri. Sau doară volesc românii noștrii restanțieri și renitenți ruinaarea noastră totală materială?

Aceasta să fie răsplata jertfelor noastre cele grele? Suntem la sfârșitul anului, și abonenții nu ni-au trimes încă până acum nimic, nici din restanța anilor trecuți, nici din acest an. Ii rugăm cu tot respectul, să binevoiască a-și face datorința și să trimită restanțele din anii trecuți și de pe anul acesta ca să nu le facem spese zadarnice, cu judecătoria. Foaia are mari lipse. Nu aștepte nime gratuit, că redactorul, chiria, lumina, hârtia, timbru etc. trebuie plătite, iar noi să ne înglodăm în datori pentru abonenți nu se mai poate.

Administrațiunea
foaiei „OLTEANUL”

NOUTAȚI.

— **Distincțiune.** M. Sa regele Carol al României a oferit crucea de cavaler al ordinului Steua României secretarului consulatului general din Budapesta, dlui *Augustin Paul*, în semn de recunoștință pentru meritele câștigate. Sincere felicitări!

— **Timbre noi în România.** Direcția generală a poștelor a tipărit o serie de 6 soiuri de *timbre postale, destinate să comemoreze anexarea nouilor teritorii la România.* Aceste timbre se vor pune în vânzare în ziua promulgării acestei anexiuni. Vignetele acestor timbre, de diferite valori, reproduc scene din timpul mobilizării sau desemnuri alegorice.

— **DI Victor Antonescu** publică în „Românul” o scrisoare de mulțumită către Românii din Ardeal pentru primirea călduroasă, ba strălucită, ce au făcut trupului teatral cu care ne-a cercetat în toamna asta. Spune, că această primire i-a făcut și dsale și soților din trupă timpul

petrecut în mijlocul Românilor de dincoace de Carpați, să le fie presărat cu flori să le fie ca un vis frumos din o mie și una de nopți. Pentru aceasta aduce mulțumită marelui obște românești și foilor române, care l-au sprijinit cu atâta căldură.

— **O alegere de primar de model.** Joi în 11 Dec. s'a ținut în comuna noastră Perșani alegerea de primar. Ca esmis din partea forurilor adm. a luat parte Bangroth Károly, subpretorele din Șercaia. În candidație *nau pus* decât pe Leonte Popa, favoritul dlui notar Valer Sasșebeși. Poporul a fost indignat la culme, de aceasta apucătură volnică a domnilor noștri. N'au votat cu Leonte Popa decât numai 3 inși: Valer Sasșebeși notar, în Perșani, George Streiche și Avram Cătoiu. Membrii de încredere n'au voit să subscrie protocolul de alegere, deși au fost amenințați, că vor fi pedepsiți cu 100!?! cor. Vineri în 12 Dec. o deputație de 120 de țărani alegători s'a prezentat la dl vice-comite Alexandru Belle din Făgăraș și a cerut ca alegerea să fie nimicită și să lase să fie ales Achim Boita, boltaș, pe care îl dorește întreg poporul. Dl vice-comite le-a răspuns, că ia cu plăcere la cunoștință dorința lor și că să va interesa de aproape, ca cererea lor să fie ascultată. Iată o nouă ispravă a domnilor noștri, cari purced cu astfel de ocazii chiar și cu forța brachială, numai ca toate să se facă pe placul lor! Poporul e revoltat până la culme și nu va ceda odată cu capul!! Cor.

— **O nouă expoziție în București** se va arangea în 1916, când Regele Carol al României împlinește 50 de ani de domnie și anume în noul Parc Național ce va fi cuprins dela șosea la Herăstrău. Comisar general va fi tot dl Dr. Istrati, fostul comisar al expoziției dela Filaret din 1906. Guvernul va prezenta proiectul de cheltuieli — în suma de 10 mil. — încă în sesiunea aceasta parlamentară.

— **O interesantă invenție românească.** Ziarele din București vestesc, că un funcționar dela poliția Capitalei Ștefan I. Luscov, a iscodit un aparat, pe cari l'a botezat: *aero-hidro-auto-plan*. E adevărat o mașină, cu care poți merge ca în căruță fără cai, poți zbura ca cu aeroplanul! Cică e foarte isteț întocmită. Oare să fie adevărat? Trăim în vremea minunilor omenest! Se poate!

— **Un zbor interesant.** Cetim în „Minerva”: D-na Ana Radu, din ținutul Murășului a scris acum câteva săptămâni principelui Bibescu, rugându-l să-i răspundă dacă poate să vie la București spre a face un zbor cu aeroplanul. Directorul „Ligei aeriene” a invitat pe d-na Radu la București — și în 30 Nov. după amiază îndrăznețea românească de peste munți a sburat cu dl locotenent, Capșa pe un aeroplan Bleriot. Aparatul a atins înălțimea de 400 m. și a făcut splendide viraje.

— **Un sat francez în ploaia gloanțelor.** Se anunță din Paris: Ziarele din 27 Nov. publică o știre aproape de necrezut. Un regiment german din Metz, în decursul exercițiilor de tragere cu gloanțe aspre a început să tragă asupra satului francez Marieul, așa că populația îngrozită a fost nevoită să-și caute adăpost prin pivnițe. Ploaia de gloanțe n-a încetat decât numai după ce primarul comunei s-a putut furișa până la comandantul regimentului, căruia i-a comunicat cele petrecute. Chiar dacă se va adevăra acest caz, se crede, că totul se petrecuse din greșală.

— **Deputații cei mai bine plătiți** sunt cei din republica Argentina, cari anual au o leafă fixă de 39600 franci, întrecând încă și pe cei din Statele Unite a căror plată anuală e numai de 37,000 de franci. În Argentina să plătește să fii deputat, dacă mai ales deputatul are în vedere să tragă numai o plată grasă și să stea ca mutul, în parlament!

Un dinamitar. Georg Davidis, care a fost prins în Mineapolis (America), pentru că comisesse o mulțime de atentate prin diferite orașe ale Statelor-Unite, a făcut des-tăinuiri senzaționale: A declarat, că dânsul fusese angajat de o societate secretă, — care în schimbul unei mici sume, pentru câte-un atentat 5—20 dolari — îl însărcinase cu aruncarea în aer a tuturor edificiilor, podurilor și viaductelor dela căile ferate, cari n'au fost construite de muncitorii sindicaliști. De când fusese angajat de această societate, Dawidis a aruncat în aer 7 poduri de linie ferată și 47 de alte clădiri.

Sfaturi practice

Cele 10 porunci ale sănătății.

1. Sănătatea prețuește mai mult decât averea: Urmează sfaturile acelor care te învață cum să-ți aperi sănătatea. Acei oameni sunt cei mai mari binefăcători ai tăi, căci ei arătându-ți cum poți fi sănătos, tu te vei putea bucura de fericirea vieții.

2. Să ști că buna stare a sănătății tale înseamnă și binele semenilor tăi. Intocmai precum sănătatea celorlalți este bine și pentru tine. În timp de epidemie de pildă, un om atins de boala infecțioasă constituie un pericol și pentru ceilalți.

3. Să iubești lumina soarelui, căci ei îi datorești totul, chiar sănătatea ta.

4. Multe boli provin dela niște mici viețuitoare pe cari nu le poți vedea cu ochiul liber. Dar tu poți nimici acei germeni de boli, desinfectând obiectele pe care s'au depus acei germeni.

5. Să urăști orece fel de murdărie, căci omul care trăește în murdărie este la fel cu dobitoacele.

6. Unde este murdărie sunt și muște unde sunt muște acolo se ivesc cele mai infecțioase boli... De aceea muștele tre-

H. FIEBER.

Roma aeterna.

Înainte de asta cu doi ani m'am întâlnit în Norvegia cu un preot, cam melancolic, într-o dispoziție sufletească potrivită cu ținuturile ghețoase de nord. Sufletul lui nu era melancolic de aurul schinteor a a luminei polare, nici de vălul nordic a fiordurilor albastrii, nici de peisagiul, ce ți'l oferă munții acoperiți cu brazi seculari. Studiile superioare și le-a făcut în Roma și sufletul lui era așa de mult fermecat de strălucirea, căldura, natura, și farmecul orașului etern, încât acum își petrece viața ca un exilat, în aceasta țară cu ținuturi romantice. Pentru-că acela, pe care și numai odată l'a cuprins în brațe farmecul acestui oraș, nu'l mai poate uita nici-când.

Roma aeterna!

Putem cutreera toate țările Europei: ne putem încălzi sufletul lângă focul sacru a culturii germane; putem admira alcătuirile vechi și moderne a spiritului galic, putem să stăm uimiți în avântul titanic a Angliei; putem să ne inspirăm de întinsele pustii a Rusiei, sau de întunerecul mistic a lumii scandinave; cu admirare putem privi perspectiva îngrozitoare a Alpilor, dar dacă vrem să simțim înălțimile sublimului

dacă vrem să privim înălțimile sufletului omenesc: să mergem în Roma.

Roma aeterna!

Intreagă Italia e ca o grădină frumoasă, ce încunjură acest oraș. Veneția e pentru călători o adevărată Mecca; Veneția, la bella cu frumsețile ei romantice atrage la sine pe fii ținuturilor nordice. Umbria și Toscana sunt țările îngerești a farmecului; Florența e ținutul împrejmuț de flori și cântece de păsărele. În Neapol și Italia sudică ne putem îmbăta de frumseța răpitoare a naturii, îmbrăcate cu un văl de culoarea curcubeului, dar toate acestea sunt foarte neisemnate, foarte mici. Înălțimile de vultur a sufletului stau în Roma.

Roma aeterna!

Aceasta putere ascunsă a atras întotdeauna omenimea spre cetatea eternă. Istoricii cearcă să afle cauzele expedițiilor lui Hannibal; cearcă să afle motivele călătoriilor popoarelor; studiază cu deamănuntul nizuințele împăraților germani de-a domni peste lumea toată: istoria artelor motivează cu date autentice drumul spre Italia alui Dürer, Winckelmann, Ghöthe, Thorwaldsen, Feuerbach, Boeklin ș. a. Ne pune înaintea ochilor talentul artistic, toate mișcările, și cele mai neisemnate, a dorinții fierbinte după frumos și cu o conștiință deamă e-

Răsună toaca...

*Răsună toaca de utrină
În pacea unei nopți târziu
Și rând pe rând, câte-un opaiț,
S'aprinde'n mutele chillii...*

*De glasul ei tresai pe pernă
Măicuță tu, cu chip frumos
Ș'alergi în grabă la altarul
Mântuitorului Christos...*

*Te văd în colțul vechiu de strand
Cum stai supusă de răstriști
Și-atâta jale pare scrisă
În ochi tăi curați și triști...*

*Și cum te'nchini în rugăciune —
Eu mă gândesc înduioșat:
Nemilostiva toacă-a nopții
Ce vis frumos ți-a tulburat?...*

Octavian Goga.

buesc considerate ca cele mai mari dușmane ale sănătății.

7. Focul nimicește germeii bolilor. De aceea să preferăm mâncărurile și fructele găsite, calde, căci fructele crude nu sunt așa de sănătoase.

8. Alcoolul este vătămător. Să-ți potolești setea cu apă curată. Acela care murdărește apa de băut comite cea mai infamă crimă.

9. Înainte de masă să-ți speli bine mâinile cu apă și cu săpun, ca să nu introduci în gură germeii bolilor.

10. Să nu scuipi nici odată pe jos, căci scuipatul tău poate îmbolnăvi sau ucide pe ceilalți.

Prof. Dr. Sclavo-Siena.

Despre degerături.

(Cu numeroase sfaturi casnice contra acestei boii)
(Urmare).

14. Puneți pe degerături tulpan (pânză subțire) muiat într'un amestec compus din părți egale de: tinctura benzoes, tinctura de iod, tinctura teuică, alcool camforat, glicerină.

15. Loșiune contra degeraturilor. — Apă distilată de lăptucă 200 grame, apă de laur ceras 100 grame, borax 5 grame. Cu acest amestec să se spele părțile bolnave și să se lase, să se usuce.

16. Pomadă contra degeraturilor. — Topiți untură de găscă într'o strachină umplută cu apă, după ce grăsimea s'a topit, treceți printr'o pânză subțire și lăsați să răcească, apoi bateți acest amestec multă vreme cu furculița și păstrați această cremă într'o oală de pământ. Ungeți degerăturile în toate serile și apoi puneți-vă mânuși de piele și dormiți cu ele.

17. Praf contra degeraturilor. — Migdale pisate 50 grame, țărățe 25 grame, muștar 25 grame, rădăcina de iris 25 grame,

borat de sodă 8 grame, piatră acră 5 grame. O linguriță din acest praf udați cu puțină apă și puneți pe părțile bolnave. Vă va face mult bine.

Când degerăturile sunt cu răni (deschise).

Când degerăturile sunt cu răni crăpate, cel mai bun tratament este de a nu le espune la frig, a le ține în starea cea mai bună de curățenie, spălându-le cu apă caldă, și a le pansa cu fâșiile diachilon, cu vaselină boricată, sau cu liniment oleo-calcar, sau cu pomadă camforată stropită cu câte-va picături de apă de plumb.

2. Spălături multă vreme cu fertură de nap, sau de foi de țelină. Spălați în urmă cu un amestec de albuș de ou și rom. Acest mijloc e deasemenea întrebuințat cu succes în Franța.

3. Mult se recomandă întrebuințarea unei alifii compusă din: glicerină 100 grame, ulei de in 30 grame, 15 grame ceară galbenă și 15 grame de tinctură de benzoes, se întrebuințează de dimineața și seara.

4. Amestecați apa oxigenată (3 volume) cu o soluție saturată de borat de sodă. După două—trei spălături cu acest amestec se văd în fundul rănilor muguri cărnoși și vindecarea vine repede.

5. Fierbeți în două litri de apă o mână de floare de fân și cu această apă foarte încălzită faceți băi zilnice părților bolnave.

6. Ferbeți o jumătate litru de ulei de nuci cu jumătate litru de vin roșu bun. întrebuințați aceste băi calde, de trei ori pe zi. —

7. Persoanele atinse de degerături trebuie să se îngrijească de buna lor stare generală să se hrănească bine, să ia la interior preparate feruginoase, arsenicale, chinină, untură de pește.

„Sănătatea.”

nunță: eată astăzi înaintea istoriei nu mai e secret, de ce năvălesc valuri de popoare din toate părțile înspre Roma. Dar până când admir astfel nizuințele neînsemnate a spiritului omenesc, munca aceasta neobosită a omenimei, îmi apare înaintea ochilor sufletești privirea ațintită spre Roma, a preotului acela din ținuturile nordice. Din dorințele fierbinți a acestui ochiu înțeleg apoi și eu mai bine nizuințele instinctive spre Roma a beluducilor, militarilor, artiștilor, și a învățătorilor, dorința irezistibilă a sufletului omenesc după paradisul pierdut. Fiindcă, dacă are drept Leibnitz, că Dumnezeu a creat lumea cea mai perfectă: asta să potrivește mai bine la Italia. În părțile nordice nici misticul iernii plin de viață nu poate uita întristarea, dispoziția sufletească, ce și-o cauzează pomii despoiați de frunze; în părțile călduroase arșița soarelui dogoritor uscă tot farmecul vieții și acoperă cu nisip toate frumusețile naturii. Singură Italia e țara fericirii, ear Roma centrul ei.

Roma aeterna!

După mitologia greacă, acela care a beut din apa râului Lethe, uita tot trecutul. După credința poporului roman, acela care bea din „fontana di Trevi”, din apa izvorului din coasta palazului Poli, desigur că mai vine eară și în Roma. Fiindcă mai sunt în lumea asta și alte centre binecuvântate a culturii, științei, artelor și naturii, de cari cu

drag ne aducem aminte, dar cu un dor neînvinș numai o țară atrage sufletul, numai un oraș ne împletește inima: Italia și Roma.

Roma aeterna!

Cultura și arta modernă numai așa suntem capabili de-a o înțelege temeinic și a o aprea, pentru ea — despiciând bobocii — a ne însufleși, dacă o cumpănim cu măsura Italiei. Acela e care nu cunoaște artele Italiei, numai instinctiv aderează la laudele modernilor. Chiar și marele istoric Mommsen a afirmat, că lumea romană numai prin monoculul prezentului o putem privi. Roma aeterna în simteza cea mai artistică ne arată perspectiva sufletului omenesc, îmbrățișat de veacuri, de sute de veacuri. „Sub specia aeternitatis” a filozofiei creștine abia ne poate vorbi la suflet mai din apropiere ca de pe Pincio umbrat de alee cu palmieri, sau dacă privim de pe Ianculus orașul acoperit cu un văl purpuriu în amurg. Sufletul nostru cu avântul ușor a cupolei sf. Petru să ridică pe înălțimile veacurilor și sufletul viețuște divina comedia cea mai sublimă, în care puterea străbună, caracterul bărbătesc, munca cinstită și subjugarea barbarului, credința neclintită și jertfirea eroică de sine, avântul nobil și conștiința de sine, inspirația artistică și aprecierea rafinată, să amestecă într'un vârtej caleidoscopic și în strălucirea unor o mie una de

ECONOMIE.

GRAJDURILE.

În țara noastră lumea se îndeletnicește mai ales cu agricultura și cu creșterea vitelor. Și una și alta se practică fără multă grijă, după vechiul obicei apucat.

Despre grajduri, puțini sunt aceia cari le au mai cum se cade, deși mai toți avem vite.

Vara, ca vara, tot mai merge dar pentru iarnă, ce se fac bieteile dobitoace ce ne dau munca, carnea, laptele și pielea lor? Stau înghesuite într'un grajd rău acoperit întunecos, jos în tavan, cu noroiul până la genuchi, aproape fără iesle și fără grinzi de dormit.

Cu toate acestea, tocmai iarna vitele au nevoie de îngrijire, chiar în interesul nostru, pentruca în primăvară să ne poată da munca lor. Căci ce treabă să poate face cu vitele rău eșite din iarnă? Vitele în stare domestică, și-au schimbat cu totul firea și au ajuns mai simțitoare la schimbările timpului, decât cele sălbatice. Atât un frig tare, cât și o căldură mare le impresionează.

Deci grajdurile trebuie să fie înalte în tavan, să aibă ferestre și răsuflătoare, dar să fie ferite de curenți de aer. Să aibă iesle și așternut pe jos, iar la mijloc loc de scursoare pentru pișalău, care să fie dus prin ighiab

nopti. Pentru aceea stă într'o perspectivă atât de înaltă: Roma aeterna.

Aeterna! într'adevăr așa să vede că chemarea ei e eternă! Ea a văzut epoca de aur a Greciei; a privit nimicirea împărățiilor orientale; și mai aduce aminte de tainele ascunse a culturii de pe lângă Nil; a strălucit în învingerea națiunii lui Romulus asupra celor trei părți a lumii; a auzit acordurile ce-au trecut prin sinul pământului, când a murit Pan; a privit cu-nduioșare moartea zeilor din Olimp; s'au luptat cu multă îndârjire în contra oardelor barbare și vandale; și a învins, de a ncreștinat pe păgânii din ținuturile nordice; a dat lumii o nouă directivă; a adus fructul unei culturi și arte; a priveghiat lângă mormântul omenimei udat cu sânge mai mult de o mie și cinci sute de ani; cu bărbăție a trecut și peste viforele politice și sociale; și să pare, că și acum are menirea, să vadă toate lucrurile omenimei. Chiar și istoricul englez Macaulay, scrie despre puterea papală: „Va sta cu putere nebiruită, când vre-un călător din Zelandanouă din vre-o pustietate estinsă, va sta pe vre-un arc a podului din Londra, ca să simbolizeze ruinele Sf. Paul”. Cașicum stânca neînfrântă a Sf. Petru ar fi adâncită în pământul Romei! Roma aeterna.

Ohaba

Trad de Valeriu Crișianu
abs. de teologie.

afară din grajd, într'o groapă în care să se pună și băligarul destinat să facă îngrășământ pe țarină.

Grajdurile trebuiesc să fie vărui-te, iar vitele hrănite, adăpate și cu-rățate la vreme. Astfel vom avea vite bune și gospodăria noastră va pro-gresa.

LEON TOLSTOI.

Cadavrul viu.

— Dramă în douăsprezece tablouri. —

Traducerea de: Valeriu Crișianu.

(Urmare)

Liza: Și eu sum chiar așa, simt o ne-spūsă plăcere, aproape mă îmbată farmecul fericirii noastre. Copilul acum e sănătos mama iar mă iubește, și tu mă iubești, ba ce e mai mult, acum și eu iubesc, da iu-besc.

Karenin: Spune-mi numai. Nu-ți va părea rău? Vei rămânea credincioasă ace-ste simțiri?

Liza: Din clipa aceasta toate senti-mentele mi s'au schimbat.

Karenin: Și nu ți să mai pot schimba eară-și?

Liza: Numai atâta doresc ca trecutul să-l uiți și tu chiar așa de curând cum l'am uitat eu.

SCENA II.

(Doica intră cu copilul. Misa merge la mamă-sa).

Karenin: Totu-și suntem nește oameni nefericiți!

Liza: Cum, cum? (Sărută copilul, pe care doica îl duce mai la o parte, să se joace).

Karenin: Când te-ai măritat după el și eu întorcându-mă din străinătate, am au-zit despre asta, am crezut, că te-am pier-dut pentru totdeauna și mă simțeam, că sum foarte nefericit. Cu atât mai mult m'am bucurat, când am auzit că încă te mai gân-dești la mine. Asta m'a încurajat. Când du-pă aceea relațiile noastre au început a de-veni din ce în ce tot mai amicabile și am aflat, că relațiile noastre sunt ceva mai mult decât prietenia, atunci eram aproape foarte fericit, întotdeauna m'a neliniștit ideea aceea că purtarea mea față de Fedja nu e cin-stită. Dar de altă parte aveam convingerea aceea sigură, că între noi, cum m'am cu-noscut pe mine și cum te-am cunoscut pe tine, orice altă referință e eschisă. Mai mult nu m'am cugetat la asta, ci m'am li-niștit cu soarta aceasta. Când mai apoi Fedja a început a te năcăji, m'am decis, că-ți voi fi protectorul și când am simțit că te ferești de prietenia mea, într'adevăr îți spun, că m'am simțit fericit, fiindcă în ini-ma mea s'a ivit o speranță dubie. Și când în fine poziția ta ți-era de nesuportat și te-ai decis, să-l părăsești când și eu ți-am spus tot ce am pe suflet, tu n'ai zis »nu«, ci ai început a plânge, fericirea mea nu mai cu-noștea margini. Și dacă m'ar fi întrebat ci-neva, că ce mai doresc, numai atâta i-aș fi răspuns: Nimica! Mai apoi s'a ivit posibi-litatea aceea, ca viața noastră să urmeze aceeași cale, a început să te iubească și mama, posibilitatea a început a deveni reali-tate, tu mi-ai spus, că m'ai iubit și mă iu-bești numai pe mine; — ce ne mai lipseș-

te oare din această fericire adevărată? Și acum, — mă chinue trecutul, acum mi-ar plăcea dacă n'ar fi nici trecutul acesta, ni-mica din ceea-ce mi-ar putea face amin-tire...

Liza (într'un ton disprețuitor): Victor!

Karenin: Iartă-mă Liza. Ceea-ce îți spun numai pentru aceea le spun, fiindcă nu vreau ca nici cea mai mică idee s'o retac. Eu toate astea le-am spus, cu intenția cea mai curată, ca să-ți arăt, că ce rău sunt, ce egoist, și că trăbuie să mă lupt cu mine însuși și să mă înving. Și m'am învins. Misa! (Copilul fuge la el. Victor își pune mâna pe capul lui). Il plac!

Liza: Așa să și cade! Eu toată ființa mea ți-am dat-o ție, inima mea bate numai pentru tine, numai pentru tine e loc în ea și fără de tine toate au dispărut din ea.

Karenin: Toate?

Liza: Da, toate, toate amintirile. Cre-de-mi!

SCENA III.

Servitorul (intră): D-l Vosnessenskij.

Karenin: Ah, ne-aduce răspuns dela Fedja.

Liza (cătră Karenin): Te rog spune să vie înluntru.

Karenin (merge la ușe): In fine ne aduce un răspuns!

Liza (dă copilul doicei): In fine! A venit vremea să rupem ori-ce legătură. Vic-tor (il sărută).

(Intră Wosnessenskij).

SCENA IV.

Wosnessenskij: N'a fost acasă.

Karenin: N'a fost acasă! Și hârtia a- ceea n-a subscri-o?

Karenin: Ce e?

Wosnessenskij: N'a fost acasă, dar v'am adus o epistolă. (Scoate din buzunar o scrisoare și o dă lui Karenin). Când am ajuns la ei, mi-au spus, că e în cărciumă. M'am dus acolo și Fedor Wasiljevici m'a primit cu aceea, că să viu cu un ceas mai târziu. M'am dus peste un ceas și mi-a dat epistola asta. (Copilul cu doica ese).

Karenin: Eară-și sunt nește pretexte, trăgănări! Asta nu-i frumos. A decăzut cu totul.

Liza: Te rog, cetește, ce a scris. (Ka-renin desface epistola).

Wosnessenskij: Mai ave-ți lipsă de mine?

SCENA V.

Karenin: Nu, la revedere! Vă mulțu-mesc. (Secretarul ese. Karenin, cetind o a-dese tresare).

Liza: Ce e? Ce s'a întâmplat?

Karenin: E ceva teribil!

Liza (întinzându-să după epistolă): Ce-teștemi-o!

Karenin (cetește): Liza și Victor cătră voi mă adresez acum. Nu vreau să mint și pentru aceea nu vă agrăesc cu cuvintele »scumpă« și »iubite«. Nu pot să delătur mărciunea și întristarea, ce mă cuprinde mai ales pe mine, când mă cuget la voi, la iubirea și la fericirea voastră. Toate le știu. Știu și aceea, că în lucrul acesta mie bărbatului, imi compete cuvântul de-ciziv și mi să pare, că cu orice mijloace vreau să vă împiedec fericirea. C'est mei, qui suis l'intrus. Totul e înzădar, nu mă pot scăpa de întristarea, nici de fiorul ce mă cu-prinde, când mă cuget la voi. In teorie vă

iubesc, mai ales pe tine Liza, — dar în reali-tate sunt foarte nepăsător. Știu, că n'am dreptate, dar n'am ce face.

Liza: Ce vrea?

Karenin (cetește mai departe): „Dar să ne ne întorcem la obiect. Și tocmai simți-rea, aceasta care îmi strătae inima, mă îndeam-nă ca să vă împlinesc dorința, natural, că alt-cum nu cum credeți voi. A minți, sau a juca nește roluri șubrede, a corumpe pe oficianț astfel de mișelii le uresc. Oricât de decăzut sum, în astfel de mișelii, eu nu mă ames-tec, simplaminte vă spun, că la asta nu mă pot învoi. Este însă un alt remediu de scă-pare. Acesta l'am urmat și eu. Vre-ți să vă căsătoriți, să fi-ți fericiti și eu vă stau în cale! Vreau să mă dau la o parte.

Liza (Prinde mâna lui Karenin): Victor!

Karenin (cetește mai departe): „Trăbuie să mă dau la o parte. Și asta o voi face. Când voi ve-ți ceti epistola asta, eu nu mai trăesc. Epilog: Nu a fost frumos, ca pentru, ca divorțul să răușască, mi-ați trimis bani. M'a atins foarte neplăcut și a fost un lucru nedemn de voi. Dar astfel s'a în-tâmplat. Eu adese am greșit, de ce să nu greșiți și voi bare-mi odată? Bani vi l'am înapoiat. Planul meu e cu mult mai simplu, mai scurt și mai sigur. Numai de aceea vreau să vă rog, nu vă mânițați pe mine și să vă aduce-ți aminte și de mine. In fine încă ceva. Este aici un ceasornicar, îl chea-mă Jewgenyew. Nu l'ați putea ajuta? E un om cam slab, dar de altcum foarte brav. Adio!“

Liza: S'a sinucis! Da...

SCENA VI.

Karenin (sună și merge la ușe): Che-mați-l înapoi pe d-l secretar!

Liza: Am știut totdeauna, am zis! Fedja, scumpul meu Fedja!

Karenin: Liza!

Liza: Nu'i adevărat, că nu l'am iubit și nu l iubesc. Numai eu l'am iubit și îl iu-besc încă și acum. Și l'am împins în ne-norocire, în moarte! Lasă-mă! (Vrea, să ple-ce, dar în prag apare secretarul).

Karenin: Unde-i Fedor Wasiljevici? Ce ți-au spus?

Wosnessenskij: Mi s'a spus, că dimi-neța a plecat epistola asta o lăsat-o și de-atunci nu s'a mai întors.

Karenin: Eu vreau, să știu adevărul — Liza, te las singură.

Liza: Iartă-mă dar nu pot minți, e mai bine, dacă mă lași singură. Mergi în-treabă-i ce s'a întâmplat.

(Va urma).

CĂRȚI, FOI ȘI REVISTE.

A apărut în zilele acestea escelenta broșură »Cartea Verde« a unui voluntar ar-delean, în campania Română pe câmpiile bulgare în anul 1913. Titlul cărții e »Os-tășii noștri. Războiul pentru pace pe câmpiile Bulgariei«, de Ioan Rodina vo-luntar ardelean în corpul II. de armată reg. 10 de artilerie, în anut 1913. Dl Ioan Ro-dina e cunoscut și cetitorilor foaiei noas-tre, căci a publicat în mai multe rânduri poezioare patriotice. In broșura »Ostașii inoștr«, publică mai multe poezii, în cari să reoglindează entuziazmul unui ardelean, care luptă alături de întreaga suflare româ-nească din Ardeal, pentru intruchiparea vi-sului nostru de veacuri... Ne înfățișează scene mult grăitoare din războiul, cari sce-ne îți umple inima de bucurie, entusiasm și de o hotărâre, de a sta ca nește sentinele

pururea gata atunci „când patria ne chiamă sub drapel!”... Prețul unui exemplar 35 bani. Să pot comanda dela dl Ioan Rodina, calea Moșilor Nr. 75 București. O recomandăm cu căldură cetitorilor noștri.

Bursa. A apărut nrul 592 anul XII din escelenta revistă săptămânală economică financiară comercială și industrială *Bursa*. cu următorul sumar: Soc. de navigație „Romania”. — Știri industriale. — Problema combustibilului și a materialului rulant pentru căile ferate. — Soc. pe acțiuni, bilanțuri, sporiri și reduceri de capital. — Congresul viticol. — Bănci și diferite soc. pe acțiuni. — Comunicări și dări de seamă. — Afaceri de petrol. — Informațiuni. — Revista apare columnatim românește și franțuzește. Redacția și administrația: Bulevardul Elisabeta Nr. 8 etaj I. București. O recomandăm cu căldură cetitorilor noștri, fiindcă e singura foaie comercială, ce o avem noi Români

Editor-proprietar și redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

Un pian bun ca dar de Crăciun,

se poate cumpăra în condiții avantajoase, din primul depozit român de pian, T. POPOVICI, din Sibiu, strada Cisnădiei 7. Cereți catalogul depozitului.

Minunea industriei!

Marele faliment din New-York și Londra, un a cruțat nici părțile Europene, pentru aceea o mare fabrică de argint, a fost silită ca toate obiectele pregătite să le puie în vânzare, pentru rebonificarea de spese a lucrătorilor. — Eu sunt plenipotențiat și încredințat de a împlini vânzarea totală a obiectelor, de aceea numai pentru **Cor. 1850** trimit următoarele obiecte:

3 buc. cuțite de masă de cele mai fine verit. engl.
6 „ furculițe de argint american patentat
6 „ lingure
12 „ lingurițe de cafea de argint american
1 „ lingură de supă „ „
1 „ lapte „ „
6 „ tave (talte) Victoria engl. de argint amer.
2 „ feșnice de masă de argint american
1 „ strecurătoare de ceai „ „
1 „ prășător de zahar fin „ „

42 buc. la oaltă numai cu **K 1850**.

Aceste 42 articole înainte au fost cu K, 80, și acum să pot căpăta cu un preț minimal numai cu **K. 1550**. Argintăria americană patentată e un metal alb argintiu, atât din lăuntru cât și din afară își ține culoarea, pentru care garantez 25 de ani.

Pentru adevărea acestui anunț, ca
nu e înșelăciune,

mă oblig tuturor, că dacă obiectele nu le convin banii le retrimite. — Nimeni să nu întârzie a se folosi de aceasta rară și plăcută ocazie, ca garnitura splendidă să nu o comande, e tare potrivită pentru cadouri ocazionale și de nuntă, în toate casele economice mai bune sunt foarte îndemnatice.

Să capătă **Hirschberg A.**
la singurul
casă concesionată cu export de argintărie americane
Bécs, II., Rembrandtstrasse 19. Telefon 14597.

Expedarea în provincie sa face cu ramburs, ori trimiterea sumei înainte.

A se observa la o parte marca „Patent americ.”
Prav de curățit pentru ele 20 de fill.

Estras din scrisori de recunoștință:
Exelența sa baroneasa **Edelshelm** serie: din sortul dital recomandat așa călduros fi bun și trimitem 2 sorturi. **Tisza Ilona** nasc. **Dégenfeld**, contesa **Schomburg**.

Cu sorturile dital suntem tare mulțumite, trimitene încă un sortiment. **Patroana Instit. A. Maria.** Budapsta IX. Sorok-sári-utca 36 nr.

Sorturile trimise cu obiecte le-am primit, suntem tare mulțumit cu ele, Vă rog a ne trimite încă un sortiment. Cluj
Baronul **Bánffy**.

Deschidere de prăvălie.

Subscrisul aduce la cunoștința On. public, că a deschis în Brașov, strada Hirscher Nr. 2, o

Prăvălie de alimente,

unde să capătă zilnic: legume, zarzavaturi, delicatose, fructe sudice, conserve de legumi. DEPOU de pește sărat și proaspăt zilnic,

Brânzeturi și unt fin zilnic proaspet.

Prețuri ieftine. Serviciu prompt.

— Expedarea să face zilnic și cu poșta. —

Rog On. public de a mă încredința cu prețuile comande. Cu stimă

George Moșoiu.

Industria ciasornică e la culme!

In special oroloage late din aur duble, pentru cavaleri e foarte elegant. Renumite în toată lumea orologe cu marca premiată „Splendid” numai cu **K. 490**.

Acesta are mehanism electric Anker ce merge regulat 36 ore, se trage în mod electric și este din aur veritabil de 18 arate. Garanție de 4 ani pentru mers regulat. 1 bucată **K 490**, 2 buc. **K. 9**—

La fiecare orologiu se dă și un lanț aurit gratuit. Acelaș orologiu pentru Dame foarte elegant cu **K. 580**. Mai oferez orologiu de Anker-Remont din argint „Gloria”, cu capac dublu și frumos gravat, cu mers precis numai cu **K. 6**— Risic e eschis. — Schimbarea e permisă, eventual se dau banii înapoi. — Trimiterea cu ramburs. —

Ignatz Cypres, Krakau, Szewska 13/d

— Preț-curent ilustrat se trimite gratis. —

AVIZ. Aduc la cunoștința On. public din loc și dela sate, precum și mușterilor mei, că am deschis din nou în piața lemnelor, (casele lui I. Peia) din nou edificate

măcelăria lui STEINER,

unde se v'a vinde toffelul de carne cu prețurile cele mai ieftine.

Rog On. public de o cercetare numărăoase, cu stimă **Steiner S.**
măcelariu.

Birou de informații și agentură.

Cunoscând multele lipsuri ate publicului român dela orașe și din provincie am deschis în Budapesta, II, Margit körut Nr. 11. un

Birou de informații și Agentură românească

unde dau ori-ce informații în ori-ce cauză, ce să ține de Budapesta. Exoperez rezolvarea grabnică a diferitelor rugări făcute către ori-care ministru, la Curie, ori la alte oficii. In cauze de licențe, de căsătorie și alte drepturi, exoperez rezolvarea pașapoartelor înaintate la ministru în cel mai scurt timp posibil etc.

Prin mine se pot couanda pe credit în rate plătibile în 5—6 ani cu prețuri ieftine, ori ce sistem de motoare cu benzină ori cu ulei brut sau cu gaz. Toffelul de mașini de trierat, de imblătit, pluguri, toffelul de mori cu petri fine și cu motoare trainice Toffelul de automobile pompe și ferestreie, precum și alte recvizite economice. — Toate aceste vor fi garantate pe mai multă vreme și vor fi cumpărate dela cele mai vestite fabrici de primul rang și din mâna primă. — și nu dela agenturi jidovești. — Zilnic primesc plângeri dela țărani români, cari cumpărând mașini dela agenți, au fost înșelați, căci neștiind țărani români ungu-rește, au iscălit contracte și veșele a căror conținut nu l'au cunoscut. — Ținta mea este, ca să-i scutesc pe ai noștri de șarlataniile străinilor și să-l scap de procese. — Il sfătuesc pe fiecare român, care dorește a cumpăra ceva mașinării să-mi scrie deadreptul mie ca să merg la dinșii, sau să veniți la mine, ca să mergem la dinșii să ne înțelegem. Iară de agenții jidovi să se ferească ca de foc și să-i scoată afară din casele lor.

Exoperez dela băncile mari din Budapesta împrumuturi pe amortizare de 20, 25 și 30 ani cu procente mici și mijlocesc vânzări și cumpărări de moșii și păduri mari pentru exploatare. — **Cumpăr:** grâu, sęcara, cucuruz, ovăș și vite cornute boi vaci, oi și porci. — Toffelul de poame și uscate, legume ș. a

— Caut agenți români pentru părțile locuite de români.

Pentru serviciul meu competența a se plăti o taxă după învoială.

L. OLARIU, BUDAPEST (în Buda lângă Margithid).
II, Margit körut 11.

In atențiunea publicului!

Strămutare de local.

Subsemnatul aduc la cunoștința m. Onor. public și clientelei mele, că m'am mutat lângă locuința dlui dr. Titu Perția medic, cu

Institutul Tipografic,

cu redacția și administr. foaiei „Olteanul”,

în strada Csáky sub nr. 3.

unde să primesc toffelul de afaceri pentru administrarea foaiei și toffelul de comande de lucrări tipografice de ori și ce natură.

Rog On. public de a mă onora cu prețuile comande și în ocalul nou, și a-mi da binevoitorul sprijin, sunt

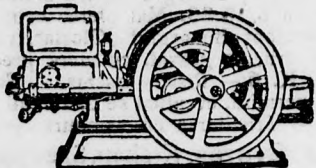
cu distinsă stimă

CONSTANTIN POPP.

E fapt în general cunoscut, că pentru purtarea mașinelor de SFĂRMAT CUCURUZ, de TĂIAT NAPII, a MORILOR, a CAMERELOR DE NUTREȚ, numai Motorul cu benzină mână

WATERLOO

original american s'a dovedit de cel mai esecelent.

Se poate afla numai la

DENES B.

societate comandită,
Budapest, V., Lipót-körút 15.
Preț curent gratis și franco.

„Olteanul“, foaia săptămânală socială, culturală și economică să află de vânzare la tutungeria Gh. A. Dușescu, București, Calea Victoriei 113. vis-à-vis de pița Amsei).

Se află de vânzare la tip. C. Popp, Statutul pentru folosirea și manipulara padurilor. Prețul 5 cor.

Avis fraților români!

Am onoare a-mi recomanda tuturor acelor care vin la Brașov, sau voesc a trece în Regatul român se nu uite a cerceta

Restaurantul românesc Nr. 5, al D-lui STEFAN SUCIU,

care vă oferă mâncări gustoase, beuturi bune și curate, pe lângă prețuri modeste și serviciu prompt, precum și odăi pentru călători.

Nenumăratele boale provin din

STOMACUL STRICAT

Totdeauna trebuie să ne străduim, ca pofta de mâncare și mistuirea să fie în armonie bună.

Balsamul universal a lui GYARMATI e un mijloc casnic de o influență admirabilă, are un gust plăcut și folosindu-se cu o linguriță de caiea la curățirea stomacului și a intestinelor, are un efect nesticăcios.

Balsamul universal alui Gyarmati e esecelent pentru aștirea poftii de mâncare, contra mirosului de gură, umflăturii de stomac, colică, sgârșiturilor la boale de mațe și de ficat.

— Una sticlă de probă 1 cor. —

12 sticle numai 5 cor, libere de porto.

Se poate comanda de-adreptul la unicul fabricant: GYARMATI EMIL la farmacia orașului în Baja.

Balsamul apotecarului A. Thierry

este neîntrecut în efect la boalele de plămâni și piept, alină catarul și curmă durerile cauzate de tușă. Curmă aprinderi de gât, răgușeli și dureri de grumazi și ferbințeli. Cu deosebire e bun contra sgârșiturilor de stomac și colică. Vindecă vana de aur și curățește rinichii, dă apetit, și ajută la mistuire. S'a dovedit de leac exelent la dureri de dinți, la dinți găunoși, la mirosul gurei folosită ca apă de dinți întărește gingiile și gura, încetează mirosul obvenit din stomac în gură. Mijloc vindecător și sigur contra limbricilor. Vindecă totfelul de rane, orbalți, beșici provenite din ferbințeală, umflături, negei, ursură, membre înghețate. In aontra durerilor de urechi e un leac neprețuit. — Să fie la îndemână în fiecare casă, la cazuri obvenite, mai ales la influență, coleră și alte boale.

Să scriem la:

THIERRY A. „Örangel-gyógyszertára“ Pregrada (lângă Rohitsch-Sauerbrunn).

12 sticle mici sau 6 dupe, ori 1 specială mare 5.60 K.
La comande mai mari se dă rabat cuvenit.

Singură și veritabilă ALFIA CENTIFOLIA a lui A. THIERRY

Oprește și încetează veninarea sângelui. Face superflue orice operație. Folosește femeilor lăptătoare, ajută pornirea lapteului, nu să întărește pieptul. Orbalțul de piept (foc viu), folosește la orice rani vechite, rani deschise la picioare umflata, la caries, rani venite pin lovituri, tăieturi, împuscături, strivituri, împunsături, sdrobituri, să folosește pentru îndepărtarea corpurilor streine de e. țanduri de lemn, spin, sticlă, alică, năsip, prav, etc. la creșterea din corp, la corbunculi, neoplasme, chlar și contra racu' lui, vermi, putreziciune, rosături, beșici, orice arsături, rane ivite prin lungi zăcere a bolnavului, la buboae, curgere de urechi, precum și la copii mici contra opărălei etc.

Are putere vindecătoare și sigură.

2 burcane costă cor. 3.60 f. se trimite cu ramburs (Nachname).

Se capătă la: Farmacia Török József, în Budapesta precum și la mai multe farmacii din țară. In mare (engro) la Thalmayer și Seitz, la succesorii Kochmeister și la drougeria Fraților Radonovits în Budapesta. Unde nu să află depou, să se comande de adreptul dela farmacia

THIERRY A. Örangel-gyógyszertára Pregrada (lângă Rohitsch-Sauerbrunn.)

COMPAGNIE GENERALE TRANSATLANTIQUE.

Linia franceasă

Linie accelerată de vapoară regulat și directă

Havre-Newyork

și

KANADA.

Via Basel (Schweitz) Paris.

Telegramm-adresse: TRANSAT Budapest.

Biroul: Budapesta, VII. Piața Baross nr. 15.

Telefen: József 14-97.

OSPĂTĂRIE NAȚIONALĂ, BUCUREȘTI.

Strada Academiei Nr. 21, aproape de Bulevardul Carol.

I să recomandă tuturor pasagerilor și excursiuniștilor din țară, cei-ce vizitează capitala București a cerceta în strada Academiei nr. 21

„Ospătăria Enache“

a compatriotului nostru Oltean, aranjată din nou cu tot confortul, două sale și o curte pațioasă, unde să poate căpăta cea mai bună și aleasă

BUCĂTĂRIE NAȚIONALĂ.

Diferite Vinuri indigene și streine.

Bere bună de Bragadiru.

Diferite beuturi igienice și țuică curată.

Serviciu culanț. Prețuri moderate.

Cu stimă

GHEORGE CISMAȘIU

Ospătăria Națională, București.